

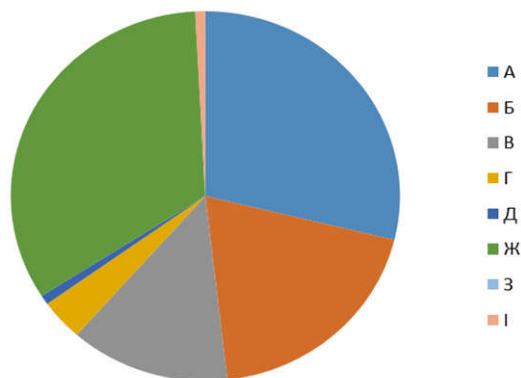
МОТИВАЦІЙНА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ-ПРОГРАМІСТІВ ДО ФАХОВОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ

Формування навчальної і пізнавальної мотивації без перебільшення можна назвати однією з основних проблем сучасної освіти. Її низький рівень або відсутність негативно позначаються на показниках освіченості майбутніх фахівців, їх готовності до фахового самовдосконалення. Необхідність розв'язання зазначеної проблеми обумовлена самою суттю освітньої діяльності, оновленням змісту навчання, формуванням у студентів навичок здобуття знань, розвитку активності, пізнавальної самостійності.

На актуальності розширення можливостей для розвитку і створення умов компетентнісного навчання, реалізації принципу навчання упродовж усього життя наголошується в Законі України «Про освіту». У ст. 12 закладено ключові компетентності і наскрізні вміння, якими має оволодіти випускник загальноосвітньої школи. Варто звернути увагу на те, що в сучасному світі в кожній особистості має бути сформована здатність «...до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою...», прагнення до «...самовдосконалення і навчання впродовж життя...», готовність до «...свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності» [2, с. 380].

Сучасний прогрес і динамічність в галузі обчислювальної техніки і програмного забезпечення, діджиталізації різних сфер життєдіяльності людини вимагають сформованих умінь самоосвіти, які будуть необхідні майбутньому техніку-програмісту, щоб зберегти статус ІТ-фахівця, постійно стежити за новинками в своєму професійному світі, освоювати і застосовувати їх на практиці, підвищувати свою кваліфікацію. Надшвидкі темпи розвитку комп'ютерної техніки та інформаційних технологій ставлять на часі потребу в таких ІТ-фахівцях, що здатні до творчого пошуку і безперервної самоосвіти, хто самостійно і безперервно поповнює свої знання, удосконалює свої вміння і професійну майстерність [1, с. 5].

Досліджуючи питання професійної підготовки майбутніх техніків-програмістів ми приділили особливу увагу вивченню в першу чергу їх мотиваційної готовності до фахового самовдосконалення. В ході констатувального етапу педагогічного експерименту нами було здійснено опитування з метою вивчення мотивів пізнавальної самостійності майбутніх техніків-програмістів та їх мотиваційної готовності до фахового самовдосконалення. Опитування проводилось з використанням анкети, розробленої Пашневим Б. [4]. Отримані результати (рис. 1) свідчать, що для 33,3 % студентів визначальним в навчальній діяльності є мотив досягнення успіхів, які, на думку 28,8 % опитаних, забезпечать їм матеріальний добробут. Майже 20 % майбутніх ІТ-фахівців вважають важливим мотивом для навчання мотив отримання інформації. З представленої діаграмою статистики можна зробити висновок, що мотив примусу до навчання студентами взагалі не розглядається. Лише незначна кількість респондентів (0,83 %) виділила для себе мотиви престижу і орієнтації на соціально-залежну поведінку.

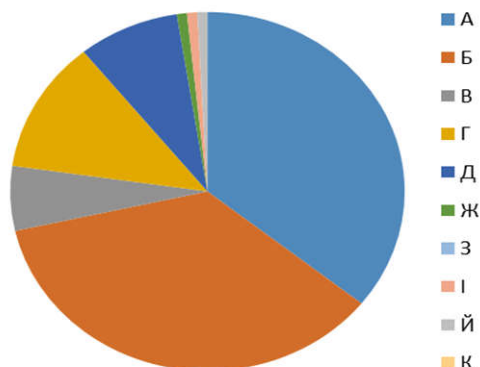

- а) мотив матеріального добробуту; б) мотив отримання інформації; в) пізнавальний мотив;
г) соціально-орієнтований мотив обов'язку і відповідальності; д) мотив престижу; ж) мотив досягнення успіху;
з) мотив зовнішнього примусу; і) мотив орієнтації на соціально-залежну поведінку.

Рис. 1. Результати вивчення мотиваційної готовності майбутніх техніків-програмістів за методикою Б. Пашнева (розроблено автором)

Зважаючи на мету нашої дослідно-експериментальної роботи, ми не можемо не звернути увагу на те, що бажаючи успіху в навчанні і добробуту в подальшому житті, студенти не пов'язують ці досягнення з мотивом до пізнавальної діяльності: лише 13,3 % визнали пізнавальний мотив для себе визначальним. Ще менша кількість студентів – 3,6 % у переліку пріоритетних для себе мотивів виокремили соціально-орієнтований мотив обов'язку і відповідальності.

Для отримання більш розширеної інформації стосовно мотивації студентів до навчання нами також була використана анкета за методикою Реана А. [3]. Результати її обробки (рис. 2) підтвердили, що студенти вмотивовані до навчання, щоб забезпечити успішність майбутньої професійної діяльності і стати висококваліфікованими фахівцями (35,7 %). Біля 12 % респондентів прагнуть до здобуття глибоких та міцних знань. Інтелектуальне задоволення хочуть отримати 8,3 % з числа опитаних студентів, а 5,8 % навчаються, щоб одержати диплом. Ми не можемо не відмітити, що такий мотив як «Бути постійно готовим до чергових занять» ніхто із респондентів не виокремив для себе як визначальний у процесі здобуття знань.

- а) забезпечити успішність майбутньої професійної діяльності; б) стати висококваліфікованим фахівцем;
в) отримати диплом; г) набути глибоких та міцних знань; д) отримати інтелектуальне задоволення;
ж) домогтися схвалення батьків та оточуючих; з) не відставати від однокурсників;
и) постійно отримувати стипендію (премію); і) успішно вчитися, скласти іспити на «добре» та «відмінно»;
й) уникнути засудження і покарання за погане навчання; к) бути постійно готовим до чергових занять.

Рис. 2. Результати вивчення мотиваційної готовності майбутніх техніків-програмістів за методикою А. Реана (розроблено автором)

Виявлені результати уможливають зробити висновки. По-перше, сучасні студенти у навчальній діяльності мотивовані досягненням успіху в своїй професійній сфері діяльності та значною мірою гідним рівнем матеріального добробуту, що не дивно для розвинутих ринкових умов постіндустріального суспільства. При цьому, у студентів коледжів слабо сформоване розуміння, що реалізація їх прагнень у професійній діяльності і особистому житті значною мірою залежить від сформованості глибоких та міцних знань, обов'язку і відповідальності.

Література

1. Варава І. П. «Контент-аналіз змісту поняття «пізнавальна самостійність»». *Професійна освіта: проблеми і перспективи*. 2017. Вип. 13. С. 5–10.
2. Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38–39. – 380 с.
3. <https://psiukrearth.ru/psihologichni-testi-ta-igri/7831-motivacija-uspihu-i-bojazn-nevdachi-mun.html>.
4. http://ps-nemysh-osvita.kh.sch.in.ua/psihodiagnostichnij_instrumentarij/.

ГЕРГАНОВ ЛЕОНІД

Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія» (м. Ізмаїл)

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ ЗА УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ВИМОГ РОБОТОДАВЦІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ РОБІТНИЧИХ КАДРІВ

Прийнятий 05.09.2017 р. Закон України «Про освіту» у ст. 27-1 «Національна рамка кваліфікацій», що вона спрямована на: «введення європейських стандартів та принципів забезпечення якості освіти з урахуванням вимог ринку праці до компетентностей фахівців; забезпечення гармонізації норм законо-